

Interpretatie artikelen 16 en 16b Wta

In het kort – Deze interpretatie geeft een nadere duiding van de in de artikelen 16 en 16b van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) besloten uitgangspunten. De vereisten uit deze artikelen borgen dat Accountants een centrale positie innemen binnen de accountantsorganisatie, zodat zij te allen tijde kunnen handelen naar het publiek belang. Daarbij dienen Accountants een bepalende invloed te hebben in de accountantsorganisatie.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Wettelijke voorschriften in de Wta die direct van invloed zijn op de inrichting van investeringsstructuren	5
3.	Gehanteerde uitgangspunten	6
	3.1 Alle bestuursbesluiten vallen onder dagelijks beleid	6
	3.2 Meerderheid stemrecht	6
	3.3 Investeringsbeschermende maatregelen	7
4.	Interpretatie	8
5.	Voorbeelden	10
6.	Wettelijk kader	12

1. Inleiding

De waarde die in het maatschappelijk verkeer wordt toegekend aan het objectieve oordeel van de accountant is van groot belang voor het functioneren van de economie. Bij het nemen van beslissingen moeten marktpartijen kunnen vertrouwen op het door ondernemingen gepresenteerde beeld van hun (financiële) positie en op de door een accountant afgegeven verklaring over de getrouwheid daarvan. Het toevoegen van zekerheid in het maatschappelijk verkeer met het afgeven van verklaringen over de getrouwheid van gepresenteerde financiële gegevens, is een publieke kernfunctie van de accountant.¹

Naast deze publieke kernfunctie, zijn accountantsorganisaties ook ondernemingen met commerciële doelstellingen, waarbij zij onderling concurreren. Dat levert druk op. Druk van de aandeelhouders en druk van de gecontroleerde ondernemingen. Er bestaat een zekere spanning tussen de publieke kernfunctie en de commerciële doelstellingen. Deze spanning draagt bij aan de noodzaak tot wettelijke borging van de kwaliteit van de accountantscontrole. De wettelijk geborgde kwaliteit laat slechts ruimte voor concurrentie op de doelmatigheidsaspecten van de uitvoering.²

In de afgelopen jaren hebben steeds meer accountantsorganisaties externe investeerders aangetrokken. De Wta stelt met de artikelen 16 en 16b randvoorwaarden aan accountantsorganisaties met dergelijke investeringen. Deze bepalingen zijn van belang om te waarborgen dat accountants hun beroep onafhankelijk en met inachtneming van de gedrags- en beroepsregels kunnen uitvoeren. Deze artikelen beogen te waarborgen dat accountants een centrale positie innemen binnen de accountantsorganisatie, zowel op bestuursniveau als op aandeelhoudersniveau. Accountants zijn daarmee in staat om hun verantwoordelijkheid te nemen om te handelen in het publiek belang en tegendruk te bieden aan de financiële prikkels van externe investeerders.

Gezien het belang van gelijklopende toepassing van wettelijke voorschriften door alle accountantsorganisaties, licht de AFM in deze interpretatie de betekenis toe van twee artikelen in de Wta, artikelen 16 en 16b. Deze interpretatie is gebaseerd op geldende wetgeving.

Interpretatie schetst uitgangspunten en verwachtingen

Een interpretatie van de AFM is een schriftelijke beleidsuiting waarin de visie van de AFM wordt weergegeven op geldende wet- en regelgeving waarop zij toezicht houdt. Via haar contacten met marktpartijen en advocatuur signaleert de AFM onderwerpen waarover behoefte aan interpretatie bestaat. Met deze interpretatie beoogt de AFM de norm uit te leggen conform de (Europese en nationale) wet en wetsgeschiedenis.

De AFM verwacht van accountantsorganisaties dat zij hun structuur inrichten in overeenstemming met de uitgangspunten die in geldende wetgeving liggen besloten. Die uitgangspunten worden in deze interpretatie weergegeven.

In dat kader gaan accountantsorganisaties bij het opzetten van investeringsstructuren na, of die structuur hen en de bij hen werkzame of aan hen verbonden externe accountants, actief in staat stelt om hun verantwoordelijkheid te waarborgen om te handelen in het publiek belang. Van accountantsorganisaties, en van accountants die zijn onderworpen aan gedrag- en beroepsregels, mag gezien hun publieke rol

¹ TK, 2003/2004, 29 658, nr. 3, p. 1 en 2.

² Staatsblad, 2006, nr. 380, p. 32.

verwacht worden dat zij een uitleg geven aan wetgeving die recht doet aan de belangen die de wetgeving beoogt te beschermen.

Vragen?

Heeft u vragen over deze interpretatie en de toepassing daarvan? Neem dan via wta@afm.nl contact op met de AFM.

2. Wettelijke voorschriften in de Wta die direct van invloed zijn op de inrichting van investeringsstructuren

Artikel 16 Wta bepaalt dat het dagelijks beleid van een accountantsorganisatie in meerderheid wordt bepaald door accountantsorganisaties, auditkantoren of door natuurlijke personen die voldoen aan de krachtens artikel 25 Wta te stellen regels inzake vakbekwaamheid van externe accountants of regels die daaraan gelijkwaardig zijn. Indien het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie door twee personen wordt bepaald, voldoet ten minste één van deze personen aan deze regels.

Op grond van artikel 16b Wta dient de meerderheid van de stemrechten in een accountantsorganisatie gehouden te worden door accountantsorganisaties, auditkantoren, of natuurlijke personen die voldoen aan de krachtens artikel 25 Wta te stellen regels inzake vakbekwaamheid van externe accountants of aan regels die daaraan gelijkwaardig zijn.

Bij de bespreking in deze interpretatie van deze wetsartikelen, wordt korthedshalve de term **'Accountants'** gebruikt voor 'accountantsorganisaties, auditkantoren en natuurlijke personen die voldoen aan de krachtens artikel 25 Wta te stellen regels inzake vakbekwaamheid van externe accountants of aan regels die daaraan gelijkwaardig zijn'. Onder accountantsorganisatie wordt verstaan de onderneming of instelling waaraan de AFM op grond van artikel 6 van de Wta een vergunning heeft verleend.

Het belang van de genoemde voorschriften is gelegen in de noodzaak dat een accountant zijn beroep onafhankelijk en met inachtneming van de gedrags- en beroepsregels moet kunnen uitvoeren. Dit is van fundamenteel belang voor het bevorderen van het vertrouwen van het publiek in de betrouwbaarheid van externe accountantsverklaringen. Accountants en gebruikers van accountantsverklaringen zijn gebaat bij een gerechtvaardigd, stabiel en breed gedragen vertrouwen in het functioneren van de beroepsgroep. Uit de gedrags- en beroepsregels volgt ook dat accountants een belangrijke verantwoordelijkheid hebben om te handelen in het publiek belang. De meerderheidsvereisten uit de artikelen 16 en 16b Wta borgen dat Accountants een centrale positie innemen binnen de accountantsorganisatie, zodat zij te allen tijde kunnen handelen in het publiek belang.

3. Gehanteerde uitgangspunten

Bij het bepalen of wordt voldaan aan de eis dat het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie in meerderheid wordt bepaald door Accountants en dat de meerderheid van de stemrechten in een accountantsorganisatie wordt gehouden door Accountants, worden de volgende uitgangspunten gehanteerd.

3.1 Alle bestuursbesluiten vallen onder dagelijks beleid

De natuurlijke personen die de dagelijkse leiding hebben van de accountantsorganisatie worden als beleidsbepaler aangemerkt. Alle besluiten die door hen worden genomen, worden geschaard onder het bepalen van het dagelijks beleid, zoals bedoeld in artikel 16 Wta. Onder beleidsbepalers wordt in ieder geval verstaan de personen die formeel de positie van bestuurder van de accountantsorganisatie bekleden.

Voor een eenmanszaak geldt dat de eigenaar enig bestuurder is en daarmee beleidsbepaler. Voor een maatschap of andere vorm zonder rechtspersoonlijkheid, hangt dat af van de contractueel vastgelegde afspraken tussen de betrokkenen en de uitvoering daarvan in de praktijk. Als zij schriftelijk met elkaar zijn overeengekomen dat het bestuur van de accountantsorganisatie in handen is van één of meer van hen, zijn deze laatstgenoemde personen in ieder geval formeel bestuurder en daarmee beleidsbepaler. Indien één of meerdere personen als zodanig handelen, worden zij ook aangemerkt als beleidsbepaler. Als betrokkenen geen schriftelijke afspraken hebben gemaakt, zijn alle personen die partij zijn bij de overeenkomst formeel bestuurder. Bij een organisatievorm met rechtspersoonlijkheid (zoals een besloten vennootschap (B.V.), naamloze vennootschap (N.V.), stichting, coöperatie, vereniging) geldt dat ten minste diegenen die als formeel bestuurder zijn ingeschreven in het handelsregister worden aangemerkt als beleidsbepaler.

Ook de natuurlijke personen die formeel niet de positie van bestuurder bekleden, maar feitelijk de dagelijkse leiding hebben over de accountantsorganisatie, worden aangemerkt als beleidsbepaler.

3.2 Meerderheid stemrecht

Uitleg van de term ‘stemrechten’ onafhankelijk van rechtsvorm

Artikel 16b Wta is niet toegesneden op één of meer specifieke rechtsvormen, maar op accountantsorganisaties ongeacht hun rechtsvorm. Onder ‘accountantsorganisatie’ wordt in de Wta verstaan een onderneming of instelling, dan wel een organisatie waarin zodanige ondernemingen of instellingen met elkaar zijn verbonden, die ten doel heeft het verrichten van wettelijke controles. Hieronder vallen vennootschappen, maatschappen, eenmanszaken, maar ook andere samenwerkingsverbanden. De uitleg van de term ‘stemrechten’ wordt in deze interpretatie daarom niet alleen gebaseerd op bijvoorbeeld een stemrecht dat is verbonden aan het bezit van aandelen in een vennootschap. De uitleg ziet ook op stemrecht dat stemrechthouders kunnen uitoefenen in organen van andere samenwerkingsverbanden, zoals bijvoorbeeld een ledenvergadering of vergadering van vennoten.

Bepalende invloed van Accountants in de accountantsorganisatie

Aangezien artikel 16b Wta van toepassing is op elk vergunning houdend samenwerkingsverband dat bedrijfsmatig wettelijke controles verricht, dient het ‘stemrecht’ te worden uitgelegd als het kunnen

uitoefenen van invloed in de accountantsorganisatie. Aangezien de meerderheid van de stemrechten in een accountantsorganisatie moet worden gehouden door Accountants, volgt hieruit dat Accountants dus bij uitoefening van het stemrecht een *bepalende* invloed dienen te hebben in de accountantsorganisatie. Dit sluit aan bij artikel 16 Wta waarin is aangegeven dat het dagelijks beleid van een accountantsorganisatie in meerderheid wordt bepaald door Accountants. Accountants dienen daarmee dus altijd een bepalende invloed te hebben in een accountantsorganisatie.

Zowel de formele als materiële structuur leiden tot bepalende invloed bij Accountants

Vanuit het perspectief van de bepalende invloed vallen afspraken ten aanzien van de uitoefening van stemrecht bij besluiten met betrekking tot de accountantsorganisatie, ook onder het toepassingsbereik van artikel 16b Wta. Het gaat niet alleen om de formele toekenning van stemrechten (via bijvoorbeeld statuten), maar ook om de materiële invulling (bijv. via stemovereenkomsten). Het is met andere woorden niet toegestaan om door middel van constructies het aan de Accountants toegekende stemrecht te beperken, indien zij daardoor feitelijk geen bepalende invloed meer hebben. Te denken valt aan goedkeuringsrechten en gekwalificeerde meerderheden bij besluitvorming.

Accountants oefenen bepalende invloed uit op alle besluiten die betrekking hebben op de accountantsorganisatie

De eis in artikel 16b Wta is algemeen geformuleerd en maakt geen onderscheid naar beleidsterreinen. De eis dat bepalende invloed in een accountantsorganisatie wordt uitgeoefend door Accountants ziet dan ook op alle besluiten van stemrechthouders die betrekking hebben op de accountantsorganisatie.

De stemrechten kunnen middellijk en onmiddellijk worden gehouden

Accountants kunnen stemrechten middellijk houden. In dit soort situaties speelt de vraag welke personen invloed kunnen uitoefenen op de accountantsorganisatie. Hiervoor dient door de structuur heen gekeken te worden naar de uiteindelijke partij die middellijk stemrechten houdt in de accountantsorganisatie. In accountantsorganisaties dienen, binnen de groep van personen die invloed kunnen uitoefenen, Accountants bepalende invloed uit te oefenen.

3.3 Investeringsbeschermende maatregelen

De (Europese) wetgever heeft er niet voor gekozen om investeringen door anderen dan Accountants uit te sluiten. Met de gekozen wettelijke formulering is ruimte gecreëerd om aan de belangen van onafhankelijkheid en vakbekwaamheid voorrang te geven. Daar staat tegenover dat het voor derden die investeringen wensen te doen in accountantsorganisaties te risicovol is als de investering niet in enige mate kan worden beschermd. Tegen die achtergrond biedt de AFM ruimte voor basale maatregelen ter bescherming van de investering die de continuïteit en identiteit van de accountantsorganisatie raken. Hiervoor wordt verwezen naar onderdeel 4.9 van deze interpretatie.

Daarnaast is van belang dat de AFM toezicht kan houden op de ten behoeve van een investering neergelegde bevoegdheidsstructuur en de uitwerking daarvan in de praktijk. Zo is in artikel 17 Wta opgenomen dat de formele of feitelijke zeggenschapsstructuur van de accountantsorganisatie geen belemmering dient te vormen voor het adequaat uitoefenen van het toezicht op de naleving van hetgeen bij of krachtens de Wta is bepaald. In het gegeven van vele mogelijkheden om een bevoegdheidsstructuur vorm te geven, en het belang dat de formele of feitelijke bevoegdheidsstructuur geen belemmering vormt, in theorie en praktijk, voor het adequaat uitoefenen van het toezicht op de naleving van de artikelen 16 en 16b Wta, is een aanvullend belang gelegen om alleen ruimte te bieden aan basale investeringsbeschermende maatregelen.

4. Interpretatie

De hiervoor weergegeven uitgangspunten leiden tot de volgende interpretaties:

1. Accountants dienen bij uitoefening van het stemrecht bepalende invloed te hebben in een accountantsorganisatie.
2. Het dagelijks beleid van een accountantsorganisatie dient in meerderheid te worden bepaald door Accountants. Bij de uitleg van meerderheid wordt zowel betrokken het aantal personen, als de zwaarte van hun stemrecht; oftewel Accountants dienen een bepalende invloed te hebben ten aanzien van het dagelijks beleid.
3. Indien het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie door twee personen wordt bepaald, is ten minste één van hen Accountant waarbij het aan de Accountant toegekende stemrecht nooit minder zwaar mag zijn dan dat van de andere beleidsbepaler-niet-Accountant.

Goedkeuringsrechten

4. Van een goedkeuringsrecht is in de context van het onderwerp van deze interpretatie sprake als de beleidsbepalers of stemrechthouders van een accountantsorganisatie, in het kader van een (type) besluit de instemming van een derde (i.e. niet zijnde het orgaan dat in beginsel bevoegd is tot het nemen van het besluit) nodig hebben en waarbij geen sprake is van een dwingendrechtelijk voorgeschreven³ goedkeuringsrecht.

Goedkeuringsrechten doen in beginsel afbreuk aan de bepalende invloed die Accountants dienen te hebben bij het uitoefenen van het stemrecht en het bepalen van het dagelijks beleid. Een goedkeuringsrecht dat stemrechthouders of beleidsbepalers toekennen aan een derde, die het besluit daarmee kan blokkeren, heeft tot gevolg dat ten aanzien van dat (type) besluit, de meerderheid van de beleidsbepalers of de meerderheid van de stemrechthouders geen bepalende invloed meer hebben. Wanneer deze besluiten door de derde kunnen worden geblokkeerd, zijn deze in strijd met de artikelen 16 en 16b Wta.

5. De bepalende invloed van Accountants kan – naast de toegestane uitzonderingen genoemd in onderdeel 4.9 – verder slechts worden doorbroken met goedkeuringsrechten als dit – in lijn met de achtergrond voor de invoering van een intern toezichtsorgaan voor bepaalde typen accountantsorganisaties – wordt uitgeoefend door onafhankelijke personen en organen. Deze personen of, in geval van een orgaan, de leden van dat orgaan, dienen aan dezelfde onafhankelijkheidsvereisten te voldoen zoals deze gelden voor leden van het verplicht intern toezichtsorgaan zoals bedoeld in artikel 22a van de Wta en artikel 34c van het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta). Deze personen en leden van het orgaan moeten zich daarbij laten leiden door het belang van de accountantsorganisatie en de met haar verbonden onderneming en het publieke belang om de kwaliteit van wettelijke controles te borgen.

³ Zie bijvoorbeeld artikel 2:239, zesde lid van het Burgerlijk Wetboek of het instemmingsrecht van de OR zoals bedoeld in artikel 27 van de Wet op de ondernemingsraden.

6. Dat betekent dat – naast de toegestane uitzonderingen genoemd in onderdeel 4.9 – ook goedkeuringsrechten kunnen worden toegekend aan (i) het intern toezichtsorgaan indien een accountantsorganisatie beschikt over een stelsel van onafhankelijk intern toezicht, dat is ingericht naar de vereisten van artikel 22a Wta en (ii) aan personen die of andere organen waarvan de leden voldoen aan dezelfde onafhankelijkheidseisen zoals deze gelden voor leden van het verplichte interne toezichtsorgaan.
7. Ten overvloede wordt opgemerkt dat het toekennen van goedkeuringsrechten of andere vormen van toekenning van bevoegdheden aan derden, ertoe kan leiden dat deze derden daarmee invloed van betekenis uitoefenen op de dagelijkse leiding van de accountantsorganisatie en daardoor kwalificeren als medebeleidsbepaler van de accountantsorganisatie.

Mogelijk kunnen deze derden zelfs kwalificeren als feitelijk beleidsbepaler indien zij komen te beschikken over zulke ruime instructie- en/of goedkeuringsrechten dat zij vanuit een feitelijke en/of juridische machtspositie het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie feitelijk bepalen. Dit betekent dat accountantsorganisaties deze derden moeten meewegen bij de beantwoording van de vraag of wordt voldaan aan artikel 16 Wta.

Gekwalificeerde meerderheden

8. Van een gekwalificeerde meerderheid is in de context van het onderwerp van deze interpretatie sprake als de beleidsbepalers of stemrechthouders van een accountantsorganisatie in het kader van een (type) besluit een grotere dan een gewone meerderheid nodig hebben en waarbij geen sprake is van een dwingendrechtelijk voorgeschreven gekwalificeerde meerderheid. Gekwalificeerde meerderheden mogen er, met het oog op artikelen 16 en 16b Wta, niet toe leiden dat Accountants niet langer een bepalende invloed hebben in de accountantsorganisatie bij het uitoefenen van het stemrecht en het bepalen van het dagelijks beleid. Wanneer besluiten door niet-Accountants kunnen worden geblokkeerd, zijn deze in strijd met de artikelen 16 en 16b Wta. Voor toegestane uitzonderingen op dit punt wordt verwezen naar onderdeel 4.9.

Investeringsbeschermende maatregelen inzake continuïteit en identiteit

9. Tegen de achtergrond van de noodzaak van basale maatregelen ter bescherming van de investering, wordt door de AFM een beperkt aantal uitzonderingen toegelaten op de in de wet besloten uitgangspunten als beschreven in onderdeel 4.4 (goedkeuringsrechten) en 4.8 (gekwalificeerde meerderheden) voor zover dit de continuïteit of de identiteit van de accountantsorganisatie raakt. Niet-Accountants kunnen verlangen dat voor de volgende besluiten hun instemming is vereist:
 - a. Het staken van de activiteiten en/of de ontbinding van de accountantsorganisatie;
 - b. De aanvraag van faillissement of surseance van betaling van de accountantsorganisatie;
 - c. De juridische fusie van de accountantsorganisatie;
 - d. De juridische splitsing van de accountantsorganisatie;
 - e. De omzetting van de accountantsorganisatie;
 - f. De wijziging van de aard van de organisatie als accountantsorganisatie; en
 - g. Het wijzigen van de statuten van de accountantsorganisatie, voor zover een dergelijke wijziging afbreuk doet aan instemmingsvereisten hiervoor genoemd onder punten a tot en met f.

5. Voorbeelden

Goedkeuringsrecht

Accountants houden een meerderheid van de stemgerechtigde aandelen in een accountantsorganisatie. Met een minderheidsaandeelhouder die geen Accountant is, is een aandeelhoudersovereenkomst gesloten waarin is bepaald dat voor de vaststelling of wijziging van het jaarlijkse budget de voorafgaande goedkeuring van deze minderheidsaandeelhouder is vereist.

De vaststelling en wijziging van het budget betreft een besluit dat betrekking heeft op de accountantsorganisatie en kwalificeert niet als een basale investeringsbeschermende maatregel als bedoeld in onderdeel 4.9. Door het toekennen van een dergelijk goedkeuringsrecht kan de minderheidsaandeelhouder besluiten blokkeren, waardoor Accountants niet langer een bepalende invloed uitoefenen op dit besluit. Een dergelijk goedkeuringsrecht kan enkel worden toegekend aan en uitgeoefend door een persoon die of een orgaan dat aan dezelfde onafhankelijkheidsvereisten voldoet zoals deze gelden voor leden van een verplicht intern toezichtsorgaan (onderdelen 4.1, 4.4 en 4.5).

Orgaan met goedkeuringsrechten

Een accountantsorganisatie die volledig in handen is van een holding beschikt over een intern toezichtsorgaan met drie leden dat niet verplicht is op grond van artikel 22a Wta. Overwogen wordt om aan dit orgaan goedkeuringsrechten toe te kennen die niet kwalificeren als basale investeringsbeschermende maatregelen als bedoeld in onderdeel 4.9. Een van de leden maakt deel uit van het bestuur van de holding en een ander lid is werkzaam voor een onderneming die een minderheidsbelang (met stemrechten) houdt in de betreffende holding. Deze twee personen voldoen niet aan dezelfde onafhankelijkheidsvereisten zoals deze gelden voor leden van een verplicht intern toezichtsorgaan. Dat betekent dat er geen ruimte is om de betreffende (niet-basale) goedkeuringsrechten toe te kennen aan dit orgaan (onderdelen 4.5 en 4.6).

STAK-structuur

Tussen een holding en de accountantsorganisatie is een stichting administratiekantoor (STAK) geplaatst die de aandelen in de accountantsorganisatie houdt en certificaten heeft uitgegeven aan de holding.

Het bestuur van de STAK oefent het stemrecht uit in de accountantsorganisatie. Om te voldoen aan artikel 16b Wta bestaat het bestuur van de STAK in meerderheid uit Accountants. De holding en haar aandeelhouders beschikken niet over goedkeuringsrechten of benoemingsrechten die afbreuk doen aan de zelfstandige uitoefening van het stemrecht door het STAK-bestuur.

Als de certificaathouders alleen beschikken over economische rechten, en geen (directe of indirecte) bepalende invloed uitoefenen op besluitvorming met betrekking tot de accountantsorganisatie, is deze situatie toegestaan. Dit betekent dat zij evenmin een bepalende invloed hebben op de benoeming, schorsing of het ontslag van bestuurders van de STAK of accountantsorganisatie. In dat geval is de STAK structuur verenigbaar met de artikelen 16 en 16b Wta.

Bepaling van strategie

Het bepalen van de strategie van de accountantsorganisatie behoort tot de verantwoordelijkheid van het bestuur van de accountantsorganisatie en maakt onderdeel uit van het dagelijks beleid. In een groepsstructuur kan een holding een overkoepelende groepsstrategie vaststellen. Een dergelijke strategie kan richtinggevend zijn, maar mag er niet toe leiden dat het bestuur van de accountantsorganisatie formeel of feitelijk geen bepalende invloed meer heeft op het beleid en de

strategie van de accountantsorganisatie. De bestuurders van de accountantsorganisatie blijven zelfstandig verantwoordelijk voor het bepalen van de strategie en het beleid van de accountantsorganisatie.

Geen meerderheid stemrecht ondanks afspraken

Een accountantsorganisatie kent vijf (middellijke) aandeelhouders, waarvan twee Accountants en drie niet-Accountants. In een stemrechtovereenkomst is vastgelegd dat de niet-Accountants geen gebruik zullen maken van hun stemrecht bij besluiten die betrekking hebben op de accountantsorganisatie.

Ondanks deze afspraak houden Accountants niet de meerderheid van de stemrechten in de accountantsorganisatie. Het afzien van stemuitoefening door niet-Accountants wijzigt de stemrechtverhoudingen niet. Deze constructie voldoet daarom niet aan artikel 16b Wta.

Materiële structuur moet leiden tot bepalende invloed

Uit artikel 16b Wta volgt dat Accountants bij het uitoefenen van het stemrecht een bepalende invloed moeten hebben in de accountantsorganisatie. Bij een accountantsorganisatie gaan de dagelijks beleidsbepalers (allen Accountants), stemmen over het voorstel om een winstgevende maar risicovolle cliëntenportefeuille af te bouwen. De externe investeerder maakt de dagelijks beleidsbepalers op meerdere momenten duidelijk dat deze afbouw tegen zijn wensen ingaat en dreigt met consequenties. Uit vrees voor de uitgeoefende druk besluiten bijna alle Accountants toch niet voor het voorstel te stemmen. Er is sprake van een informele hiërarchie die maakt dat de Accountants zich niet vrij voelen om hun stemrecht uit te oefenen op een wijze die aansluit bij hun eigen professionele afweging. In dit voorbeeld is sprake van een situatie waarin Accountants geen bepalende invloed hebben. Dit voldoet niet aan de artikelen 16 en 16b Wta

6. Wettelijk kader

Artikel 16, eerste lid van de Wet toezicht accountantsorganisaties

Het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie wordt in meerderheid bepaald door accountantsorganisaties, auditkantoren of door natuurlijke personen die voldoen aan de krachtens artikel 25 te stellen regels inzake vakbekwaamheid van externe accountants of regels die daaraan gelijkwaardig zijn. Indien het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie door twee personen wordt bepaald, voldoet ten minste een van deze personen aan deze regels.

Artikel 16b van de Wet toezicht accountantsorganisaties

De meerderheid van de stemrechten in een accountantsorganisatie wordt gehouden door:

- b. Accountantsorganisaties;
- c. Auditkantoren; of
- d. Natuurlijke personen die voldoen aan de krachtens artikel 25 te stellen regels inzake vakbekwaamheid van externe accountants of aan regels die daaraan gelijkwaardig zijn.

Artikel 17 van de Wet toezicht accountantsorganisaties

De formele of feitelijke zeggenschapsstructuur van de accountantsorganisatie vormt geen belemmering voor het adequaat uitoefenen van het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze wet bepaalde door de accountantsorganisatie.